

Svindysenteri

Sjukdomsalstare:

- Bakterien *Brachyspira* (f.d. *Serpulina*, f.d. *Treponema*) *hyodysenteriae*.
- Det finns olika serotyper.
- Det finns också olika arter i *Brachyspira*- familjen som kan orsaka diarré, tex. *B. pilosicoli* och *B. intermedia*.

Förekomst:

- Sjukdomen förekommer allmänt i länder med svinproduktion runt om världen
- Förutom gris kan dysenteri förorsaka symptom hos marsvin, mus och dunungar
- Förutom ovannämnda kan även t.ex. hundar, fåglar, flugor eller råttor vara smittbärare

Spridning:

- Sjukdomen sprider sig till djuret genom avföring som innehåller bakterier
- Ett djur kan vara smittbärare utan symptom eller efter att ha insjuknat för åtminstone 70 dygn
- Människor kan sprida sjukdomen genom smutsiga stövlar, arbetsredskap eller fordon
- Smittan kan sprida sig till 90 % av avvanda grisar och dödligheten kan uppgå till 30 %
- Bakterien håller bra i svämgödsel; den har konstaterats kunna leva 60 dygn i 5°C och 7 dygn i 25°C
- I jordmånen har bakterien konstaterats leva i 18 dygn i 4 °C
- Överlever i pH 4–10

Inkubationstid:

- Varierar, men är vanligen 10–14 dygn

Orsakar:

- Diarré hos svin mellan 15–70 kg men också andra åldersgrupper kan bli sjuka. I riskgruppen finns också suggor som går utomhus.
- Den kroniska formen kan vara symptomfri

Symptom:

- Sjukdomen börjar vanligen med gul - grå diarré, som senare blir slemmig och/eller blodigt

- Feber (40°-40,5°C) och magsmärta (djuret står med krum rygg och sparkar mot magen) kan förekomma i samband med diarrén
- När sjukdomen fortskrider, torkar djuret ut och kan dö av vätskeförlusten
- I den kroniska formen magrar djuret
- Hos smågrisar är symptomen slemmig diarré, som vanligtvis inte är blodig
- Mängden av pellegrisar ökar

Skötsel:

- De insjuknade djuren behandlas med antibiotika (rekommendation tiamulin, alternativt tylosin eller linkomysin på basen av känslighetsbestämning)
- Sanering av sjukdomen

Diagnos:

- Den typiska sjukdomsbilden försäkras med provtagning
- Odling: veterinären tar proven med bomullspinnar som läggs i rör med transportsubstrat, tas antingen av levande djur eller i samband med obduktion.
- PCR: bomullspinna, sockprov eller en liten mängd av avföring

Ekonomisk betydelse:

- förluster uppstår av dödlighet, försämrad tillväxt, försvagat foderutnyttjande och medicineringar

Förebyggande:

- Karantän för inköpta djur
- Smittospärr i svinhuset, så att sjukdomsalstrare inte kommer in i svinhuset med stövlarna
- Besökare ska använda svinhusets egna skyddskläder
- Lastningsrum för djur som säljs eller skickas till slakt
- Bekämpning av gnagare, för de kan sprida smittan
- Avdelningar fylls och töms omgångsvis
- Svämkanalerna skall förhindras att överfylla och tömmas mellan omgångarna

Bekämpning:

- Näringen bekämpar sjukdomen och den finns med i slakteriernas gruppförsäkringar
- Ifall gården får svindysenteri, saneras smittan
- Till saneringen hör att minska djurtätheten, medicinera de djur som blir kvar, rengörings- och desinficeringsåtgärder i och runt svinhuset, bekämpning av gnagare samt gödselhantering enligt den gårdsspecifika saneringsplanen